

ÚRAD PODPRESEDU VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE PLÁN OBNOVY
A ZNALOSTNÚ EKONOMIKU

Výsledky dotazníka o výskumnej integrite a etike na slovenských vysokých školách a SAV

Národná komisia pre výskumnú integritu a etiku

Dotazník k stavu výskumnej integrity a etiky na slovenských inštitúciách

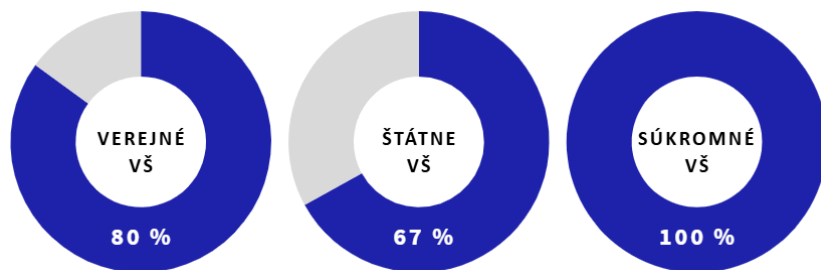
Národná komisia pre výskumnú integritu a etiku

Národná komisia pre výskumnú integritu a etiku (NKVIE)¹ v spolupráci s VAIA² uskutočnila dotazníkový prieskum stavu výskumnej integrity a etiky na slovenských vysokých školách (VŠ) a Slovenskej akadémii vied (SAV), ďalej len „inštitúcie“. Zber prebiehal v období septembra až novembra 2025 prostredníctvom priamo zaslaného online dotazníka na inštitúcie.

Cieľom dotazníkového prieskumu bolo zistiť aktuálny stav a súlad etických kódexov inštitúcií s Kódexom výskumnej integrity a etiky na Slovensku (ďalej len „[Kódex](#)“), ktorý bol prijatý uznesením vlády SR č. [510/2024](#).

Účasť oslovených inštitúcií bola 88 %. Prieskumu sa zúčastnilo 30 inštitúcií z 34 oslovených, z toho 17 z 20 verejných VŠ, 2 z 3 štátnych VŠ, 10 z 10 súkromných VŠ a Slovenská akadémia vied.

Výsledky dotazníka poskytujú základný prehľad o uplatňovaní inštitucionálnych kódexov a predpisov v oblasti etiky a integrity vo výskume a vývoji (VaV), ale aj bližší pohľad na problémy týkajúce sa porušení etiky a integrity vo VaV. Podľa zistení inštitucionálnych etických komisií v 19 prípadoch došlo k porušeniu výskumnej integrity alebo etiky v období rokov 2023 až 2025.

Tabuľka 1 Zoznam participujúcich inštitúcií

Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika
Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
Ekonomická univerzita v Bratislave
Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta Banská Štiavnica
Katolícka univerzita v Ružomberku
Paneurópska vysoká škola
Prešovská univerzita v Prešove
Slovenská akadémia vied
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Slovenská technická univerzita v Bratislave (STU)
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
Technická univerzita v Košiciach
Technická univerzita vo Zvolene
Trnavská univerzita v Trnave
Univerzita J. Selyeho
Univerzita Komenského v Bratislave
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Vysoká škola bezpečnostného manažérska v Košiciach
Vysoká škola Danubius
Vysoká škola DTI
Vysoká škola ekonómie a manažmentu v Bratislave
Vysoká škola manažmentu
Vysoká škola múzických umení v Bratislave
Vysoká škola technická a ekonomická v Prešove
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety
Žilinská univerzita v Žiline

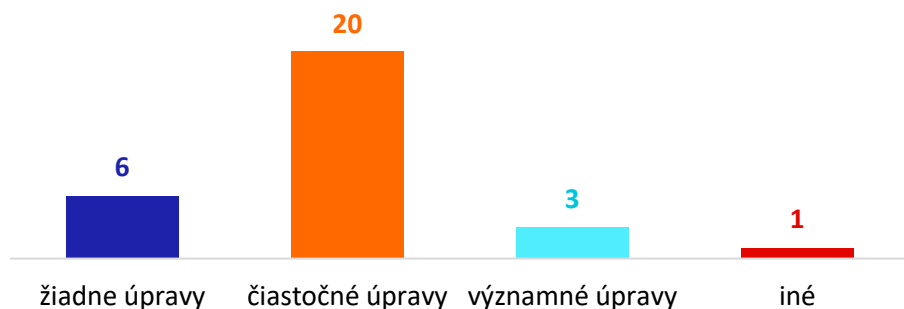
¹ Národná komisia pre výskumnú integritu a etiku (NKVIE) bola zriadená na základe zákona č. 172/2005 Z. z. s cieľom dohliadať na dodržiavanie etických princípov vo výskume a vývoji.

² VAIA – Výskumná a inovačná autorita, Úrad podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Dotazníková časť

1. Do akej miery schválenie Kódexu spôsobilo vo Vašej inštitúcii potrebu upraviť (aktualizovať) vnútorné predpisy upravujúce dodržiavanie zásad výskumnej integrity a etiky?

Až 67 % zo zapojených inštitúcií muselo po zavedení Kódexu spraviť čiastočné úpravy svojich vnútorných predpisov, ktoré sa vzťahujú na dodržiavanie zásad výskumnej integrity a etiky. Ďalších 20 % nemuselo robiť žiadne úpravy a 10 % pristúpilo k významným úpravám.

V prípade **významných úprav** išlo o samotné prijatie kódexu pre výskumnú integritu a etiku univerzity, v ďalšom prípade došlo k zlúčeniu Etického kódexu študentov a Etického kódexu zamestnancov a jeho zosúladeniu s Kódexom do vnútorného predpisu univerzity.

Čiastočné úpravy sa týkali najmä doplnenia znenia etického kódexu univerzity; úpravy terminológie; aktualizácie vnútorných predpisov, študijného poriadku a etického kódexu univerzity; vydanie novej verzie etického kódexu univerzity a smerníc súvisiacich s etikou a integritou; zosúladenia etického kódexu inštitúcie s inými štatútmi a predpismi.

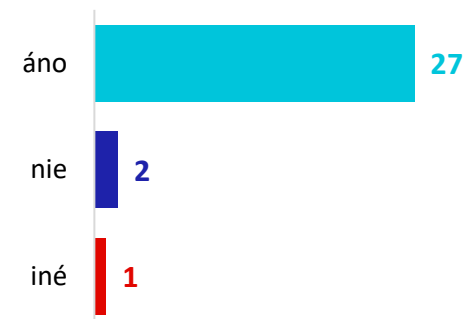
2. Má Vaša inštitúcia vlastný inštitucionálny etický kódex v oblasti výskumnej integrity a etiky (prípadne iný obdobný vnútorný predpis)?

Vlastný inštitucionálny etický kódex má až 90 % inštitúcií, zvyšných 10 % ho zatiaľ nemá.

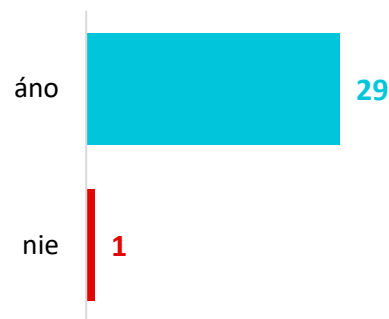
3. Má Vaša inštitúcia vnútorný predpis, ktorý upravuje postupy v prípade porušenia etického kódexu inštitúcie?

Až 90 % opýtaných subjektov má v rámci svojej inštitúcie vnútorný predpis, ktorý upravuje postupy v prípade porušenia etického kódexu inštitúcie a 7 % takýto predpis nemá.

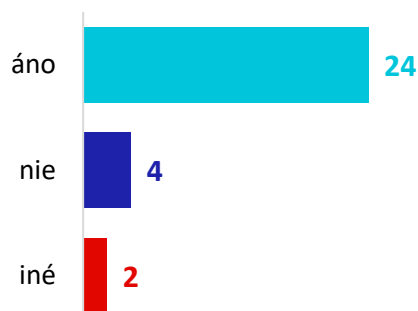
4. Má Vaša inštitúcia zriadený orgán (napr. inštitucionálnu etickú komisiu, alebo iný obdobný orgán), ktorého úlohou je posudzovať porušenia výskumnej integrity a etiky, resp. etického kódexu inštitúcie?

Inštitucionálnu etickú komisiu, resp. iný obdobný orgán má až **97 % inštitúcií**, vďaka čomu môžu posudzovať porušenia výskumnej integrity a etiky.

5. Má Vaša inštitúcia vypracovaný rokovací poriadok pre činnosť inštitucionálnej etickej komisie, ktorý je súčasťou interných dokumentov inštitúcie?

80 % zapojených inštitúcií má vypracovaný rokovací poriadok pre činnosť inštitucionálnej etickej komisie a 13 % takýto dokument nemá.

6. Uveďte prosím ďalšie vnútorné predpisy a odkazy na tieto predpisy, súvisiace s výskumnou integritou a etikou.

Na otázku odpovedalo 63 % opýtaných inštitúcií, medzi predpismi súvisiacimi s výskumnou integritou a etikou uvádzali najmä:

smernice a vnútorné predpisy (Smernica o postupe získavania vedecko-pedagogických a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na univerzite; o akademickí integrity a zriadení Komisie; o konflikte záujmov a registri; o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou – rodová rovnosť; o prevencii a eliminácii fyzického a psychického násillia na univerzite; o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti na univerzite; o vybavovaní sťažností fyzických a právnických osôb na univerzite; o autorskej etike a eliminácii plagiátorstva na univerzite; o nakladaní s duševným vlastníctvom na univerzite; o používaní umelej inteligencie (AI); o plagiátorstve na univerzite). Príkaz rektora k pravidlám zriaďovania pracovných miest výskumných pracovníkov - postdoktorandov na univerzite; Štatút komisie pre vedeckú etiku a akademickú integritu; Rokovací poriadok disciplinárnej komisie univerzity; Disciplinárny poriadok univerzity pre študentov, Vyhláška o edičnej činnosti; Vnútorné predpisy univerzity; Pracovný poriadok; Študijný poriadok.

metodické usmernenia (Usmernenie Rektora ku Grantovej schéme pre zabezpečenie podpory výskumu doktorandov a postdoktorandov; usmernenie upravujúce vnútorné posudzovanie úrovne výstupov tvorivej činnosti na univerzite; pokyn na podporu a implementáciu medzinárodných výskumných projektov na univerzite, Odporúčania pre využívanie AI vo vede a výskume).

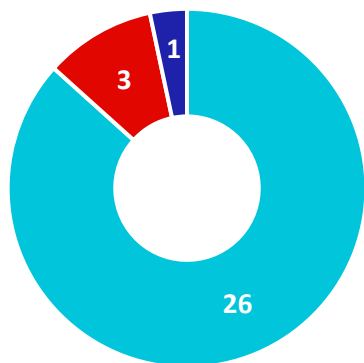
iné dokumenty (Všeobecné etické zásady; Vyhlásenie k predátorským vydavateľom a časopisom; Strategický rámec pre politiku rodovej rovnosti na univerzite; Rozvoj akademickí a výskumnej kariéry na univerzite; Plán rodovej rovnosti na roky 2024 - 2026; Politika otvoreného prístupu univerzity; Akčný plán 2024 - 2026 univerzity; Charta a kódex).

7. Ako v súčasnosti hodnotíte súlad vnútorných predpisov a postupov Vašej inštitúcie s Kódexom? Vyhodnotte nasledujúce tvrdenia vo vzťahu k Vašej inštitúcii:

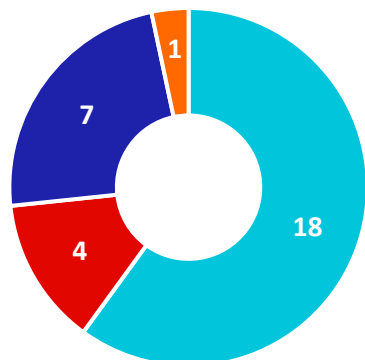

Väčšina z 30 zapojených inštitúcií súhlasí/ čiastočne súhlasí, že ich vnútorné predpisy a postupy sú v súlade s Kódexom.
Jeden z problémov je transparentné zverejňovanie stanovísk inštitucionálnej etickej komisie v anonymizovanej podobe v rámci inštitúcie.

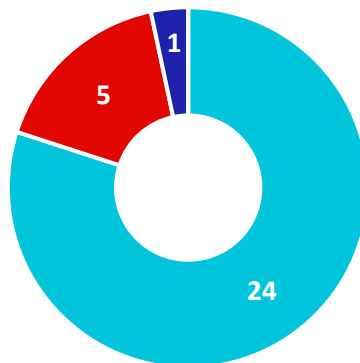
a) Všetky princípy výskumnej integrity a etiky uvedené v Kódexe sú zahrnuté do etického kódexu našej inštitúcie.

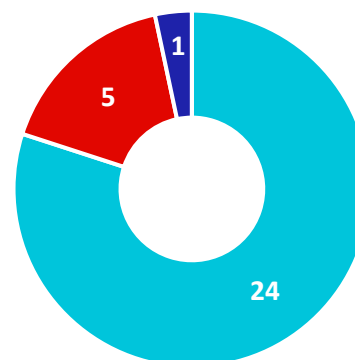
b) Stanoviská inštitucionálnej etickej komisie sa transparentne zverejňujú v rámci inštitúcie v anonymizovanej podobe.

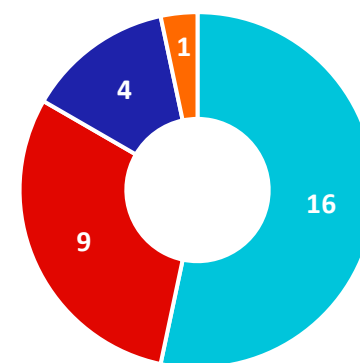
c) Vnútorné predpisy inštitúcie, ktoré sa týkajú problematiky výskumnej integrity a etiky boli revidované z hľadiska súladu s Kódexom.

d) Dodržiavanie zásad výskumnej integrity a etiky je zapracované do vnútorných predpisov inštitúcie.

e) Pre akademických pracovníkov inštitúcia poskytuje a organizuje pravidelné odborné vzdelávanie v oblasti etiky a integrity výskumu a vedeckej práce.

● súhlasím ● čiastočne súhlasím ● nesúhlasím ● netýka sa našej organizácie

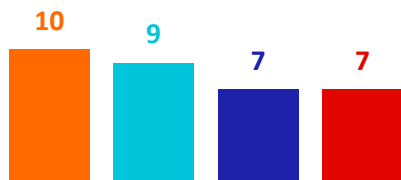
8. Koľko a aké podnety týkajúce sa možného porušenia výskumnej integrity a etiky pracovníkov sa vo vašej inštitúcii riešili za obdobie rokov 2023 až 2025 a s akým výsledkom?

K fabrikovaniu výsledkov a falšovaniu v sledovanom období nedošlo v žiadnom prípade.

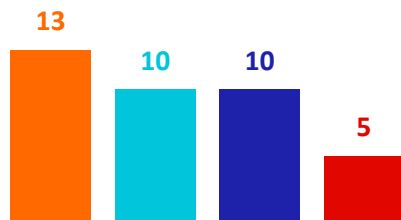
Inštitúcie uviedli celkovo 77 podaných podnetov, z toho 49 bolo oprávnených a v 19 prípadoch inštitúcie vyhodnotili, že išlo o porušenie výskumnej integrity alebo etiky.

Najviac prípadov porušení sa týkalo *publikačných a konferenčných aktivít, osobného správania výskumníkov* a ďalších iných prípadov.

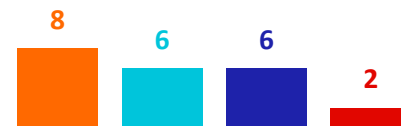
Pochybné vedecké praktiky (PVP) týkajúce sa osobného správania výskum. a akadem. pracovníka

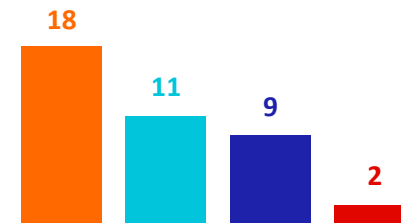
PVP týkajúce sa pub. a konferen. aktivít/ predkladania návrhov VaV či edukačných (grantových) projektov

Plagiátorstvo

Iné porušenia

PVP týkajúce sa výskumných metód/praxe

PVP týkajúce sa výskumných údajov/dát

PVP spojené s prácou hodnotiteľa

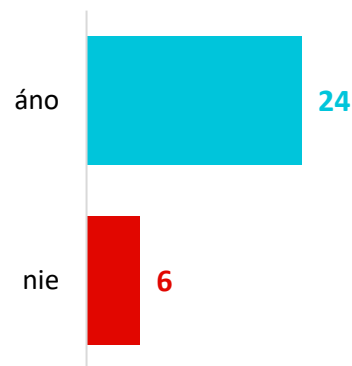
celkový počet podnetov počet oprávnených podnetov počet vyriešených podnetov počet porušení

9.

Je vo Vašej inštitúcii zabezpečená ochrana oznamovateľov porušení inštitucionálneho etického kódexu? (tzv. whistleblower protection)

24 inštitúcií uviedlo, ako je táto ochrana zabezpečovaná, išlo najčastejšie o nasledovné:

- bezpečné a anonymné nahlasovanie podnetov;
- anonymita a nezverejňovanie údajov o oznamovateľoch;
- všetci členovia etickej komisie inštitúcie sú viazaní mlčanlivosťou;
- zákaz postihovania oznamovateľov;
- stanovenie dôverníkov;
- existencia úradu ombudsmana na inštitúcii;
- je zriadená funkcia právnik/kontrolór.

10.

Ak chcete doplniť ďalšie informácie týkajúce sa Vašej inštitúcie v súvislosti s otázkou výskumnej integrity a etiky, ktoré neboli vyššie spomenuté, prosím uveďte ich.

Ďalšie informácie týkajúce výskumnej integrity a etiky uviedlo **20 % inštitúcií**. Obsahovali informácie o ďalších aktivitách a procesoch v oblasti zabezpečovania výskumnej integrity a etiky.

Národná komisia pre výskumnú integritu a etiku vyslovuje poďakovanie všetkým zapojeným inštitúciám za vyplnenie dotazníka.

